

СЕМЕЙ МЕМЛЕКЕТТІК МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ
ФИЗИОЛОГИЯЛЫҚ ПӘНДЕР КАФЕДРАСЫ

СӨЖ

Тақырыбы: Организмге механикалық
жайттардың зақымдаушы әсері.

Семей қ., 2017 ж.

Жоспар:

I. Кіріспе;

II. Негізгі бөлім:

2.1. Ауру туындататын сыртқы ортаның ықпалдары;

2.2. Механикалық ықпалдардың зақымдаушы әсерлері;

III. Қорытынды;

IV. Пайдаланылған әдебиеттер.

Кіріспе:

Этиология – себеп туралы ғылым (aitia-себеп, logos-ғылым). Медицинада этиология – аурудың себебі, пайда болу жағдайы, дамуы туралы ғылым.

Аурудың себебі – ауру тудыратын фактор.

Мысалы: сәуле ауруының себебі – радиация, инфекциялық аурудың себебі – патогенді микробтар.

Механикалық ықпалдар жалпы организмнің және жергілікті ағзалар мен тіндердің бүліністерін туындатады. Олардың бұл әсері күшінен, белгілі жылдамдықта қозғалып келе жатқан заттың кинетикалық қуатына байланысты болады.

МЕХАНИКАЛЫҚ ЫҚПАЛДАР

КҮШНЕ
БАЙЛАНЫСТЫ

СОЗЫЛУ
ҚЫСЫЛУ

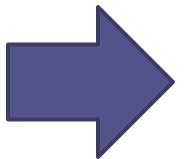
КИНЕТИКАЛЫҚ
ҚУАТЫНА
БАЙЛАНЫСТЫ

СОҒЫЛУ
ҚҰЛАУ

СОЗЫЛУ

Механикалық күштер әсерінен тіндердің созылып кетуі, кейін жыртылып кетуі мүмкін. Тіндердің тығыздығы мен серпімділігі олардың созылып кетуіне қарсы тұрады.

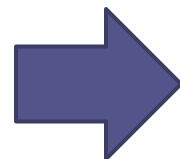
Адамның жасы ұлғаюына байланысты тіндердің серпімділігі мен тығыздығы азая береді. Өртүрлі дерттік жағдайлар тіндердің серпімділігін төмендетіп, олардың созылғыштығын өзгертеді. Созылған тіндер семіп қалады, олардың атқаратын қызметтері бұзылады.

ҚЫСЫЛУ

Жұмсақ тіндер қысушы күшке өте сезімтал. Қысушы ықпал ұзақ әсер етсе, тіндердің тіршілігі жоғалады. Өсіп келе жатқан тіндер қасылып қалса, олардың өсуі тоқтайды. Мұндай әсерлерден тіндердің атрофиясы пайда болады.

Дене мүшелері ауыр заттың астында қысылып қалуынан организм тіршілігіне қауіпті жағдай дамиды. Бұндай адамдарды ауыр заттан босатып алғаннан кейін дамидын дертті **ұзақ жаншылу синдромы** д.а.

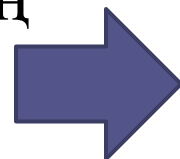

СОҒЫЛУ

Соққы әсерінен терінің, жұмсақ тіндердің, қан тамырларының ішкі ағзалардың жыртылуымен, сүйектердің сынуымен, шытынауымен көрінетін тіндердің тұтастығы бұзылады.

Соққы әсерінен пайда болған жарақаттардың түрі:

- әсер еткен бүліндіргіш ықпалдың түрінен
- қозғалып келіп тиген заттың жылдамдығынан және оның кинетикалық қуатынан
- дененің зақымдаушы әсермен түйісу бетінен
- жалпы организмнің және зақымданған тіннің жағдайларынан байланысты

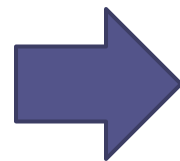

ҚҰЛАУ

Үлкен биіктіктен құлау

Жазықтықта құлау

Үлкен биіктіктен құлаған кезде адамның денесінің әр жерінде жарақаттар пайда болады. Паренхималық ағзаларда жырықтар не жыртылулар пайда болады.

Дененің құлаған жерде орналасуына байланысты келесідей бөлінеді:

- Түзу аяққа құлау
- жамбасқа құлау
- баспен құлау
- түгел алдымен, қырымен не артпен құлау

Пайдаланылған әдебиеттер:

- Ә. Нұрмұхамбетұлы, “Патофизиология”, 2011 ж., 23-25 беттер;
- www.google.kz

A blue-tinted illustration of a human torso, showing the heart and lungs. The heart is highlighted in a warm orange and yellow glow. Two ECG lines, one red and one green, are overlaid on the chest area. The text is centered over the image.

***НАЗАРЛАРЫҢЫЗГА
РАХМЕТ!!!***